

Kommunfullmäktige

2019-09-26

Interpellation

till kommunstyrelsens ordförande Ebba Östlin (S)

Botkyrkas ansvar i debatten om ”mångkulturalism” och interkulturell samhällsutveckling

Under årets Almedalsvecka passade Ebba Busch Thor (KD) på att angripa ”mångkulturalismen”. Till TV 4 Nyheterna sa hon bl.a.:

”Jag tycker att det blir fel när man tycker att mångkulturalism är vägen framåt för att kunna möta dagens mångfald och för att kunna hantera att det nu kommer människor med helt olika bakgrund till Sverige och där har Nyamko Sabuni (L) helt rätt i att mångkulturalismen den har gjort sitt i Sverige och det är synd att hon backat från det påståendet.” (tv4.se 6/7)

Därmed tog KD:s partiledare steget fullt ut till Jimmie Åkessons retoriska planhalva. Där har ”mångkultur” i decennier varit kodordet för ”(för många) invandrare”. ”Mångkulturen” är i SD:s universum inte i första hand ett begrepp för en faktiskt existerande kulturell mångfald, utan ett ”politiskt projekt” och roten till i princip allt ont, såväl verkliga som påhittade missförhållanden. Det är i sin tur en tankefigur som ligger nära den rasistiska konspirationsteorin att den politiska eliten (eller judarna) avser att ersätta den ”vita” befolkningen med invandrargrupper (muslimer i Europa, latinamerikaner i USA), en föreställning som inspirerat många terrordåd, senast i Bærum i Oslo.

Henrik Vinge (SD) sa i en kommentar samma dag att han såg Busch Thors uttalande om att mångkultur måste stoppas som politiskt projekt som ett närmande mot SD:s politik:

”Det är på tiden. Mångkulturalismen har varit fruktansvärt misslyckande för Sverige. Det är på tiden att man identifierar problemet och jag hoppas att man kommer vilja ta ytterligare några steg i den riktningen så att man också är beredd att införa en riktigt restriktiv invandringspolitik. Den mångkulturella idén är idén om segregation, om att människor ska vara olika, men vår idé är att den som kommer till Sverige ska anpassa sig till Sverige och bli svensk.” (expresen.se 6/4)

Begreppet mångkultur/mångkulturell både kan och bör problematiseras – men inte utifrån ett assimilationistiskt och nationalistiskt perspektiv, utan från ett *interkulturellt* perspektiv, något som Botkyrka gått i spetsen för under många år.

Kommunen är en aktiv medlem i Intercultural Cities of Europe¹, ICC, och enligt en nyhet på botkyrka.se den 29 november 2018 har vi tagit initiativ till ett svenskt nätverk för interkulturella kommuner.²

Europarådet beskriver skillnaden mellan ett mångkulturellt och ett interkulturellt samhälle så här:

”Hur ser vår vision av det framtida samhället ut? Är det ett samhälle bestående av åtskilda gemenskaper, i bästa fall kännetecknat av samexistens av majoriteter och minoriteter med olika rättigheter och ansvar, löst sammanhållet av ömsesidig okunskap och ömsesidiga stereotyper? Eller är det ett livfullt och öppet samhälle utan diskriminering till nytta för alla, kännetecknat av inkludering av alla invånare och full respekt för deras mänskliga rättigheter? Europarådet är övertygat om att respekt för och främjande av kulturell mångfald på grundval av de värden som vår organisation är byggd på är en nödvändig förutsättning för utvecklandet av solidariska samhällen.”³

2014 ersattes kommunens dåvarande interkulturella strategi och ett antal andra styrdokument av *Strategi för ett jämlikt Botkyrka*⁴. I avsnittet om interkulturalitet kan man bl.a. läsa:

”Den onyanserade debatt som pågått länge i Sverige om integrationspolitikens misslyckande bär på en negativ syn på invånare och en underton om att integration mellan nya och gamla svenskar är omöjlig. I Botkyrka är den möjlig – tack vare att vi går från att tänka och planera mångkulturellt till interkulturellt. (...)

3. Vi går från mångkultur till interkultur. Vi skapar förutsättningar för att gå från samexistens till samspel för att nå gemensamma mål. Det gör vi genom att främja jämlika möten, samarbeten och dialog mellan stadsdelar samt olika individer och grupper. Vi fokuserar på det gemensamma samtidigt som vi värderar en stor grad av individuell olikhet. På så sätt skapar vi starkare social sammanhållning och bryter segregationens negativa effekter.

4. Vi sätter individens rättigheter i fokus. Vi skapar förutsättningar för individen att göra sina egna livsval och välja sina identiteter. Det hjälper oss också att synliggöra skillnader inom och mellan grupper.”

Efter denna måhända något mångordiga inledning vill jag ställa några frågor till kommunstyrelsens ordförande.

¹ <https://www.coe.int/en/web/interculturalcities/botkyrka>

² <https://www.botkyrka.se/arkiv/nyhetsarkiv/nyheter-startsida/2018-11-29-botkyrka-tar-ledar-trojan-for-det-interkulturella-arbetet-i-sverige.html>

³ *White Paper on Intercultural Dialogue. Living Together As Equals in Dignity* (2008), min översättning. https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805d37c2

⁴ <https://www.botkyrka.se/download/18.1fb8cc5a15e84e4cca35c76b/1507013899811/Strategi%20j%C3%A4mlikt%20Botkyrka.pdf>

1. Vilket ansvar har Botkyrka, med sin långa erfarenhet av interkulturellt utvecklingsarbete, att delta i samhällsdebatten om ”mångkulturalism” och interkulturalitet och hur kan vi göra det än bättre?

2. Hur går det med det svenska nätverket för interkulturella städer (enligt ICC:s hemsida finns ännu inget nätverk i Sverige och det är bara Botkyrka och Västerås som är medlemmar)?

3. Anser du att det finns skäl att ta fram ett pedagogiskt och utförligt informationsmaterial (digitalt och/eller tryckt) om vad interkulturellt förhållningssätt innebär och hur interkulturellt utvecklingsarbete kan utformas?

Mats Einarsson (V)